

Stagehandleiding

Bachelor Culturele Antropologie en Ontwikkelingssociologie

vrije Universiteit



amsterdam

Stagecoördinator:

Eva Koemar
e.b.koemar@vu.nl

Versie april 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Leerdoelen	3
3. Aantal studiepunten	4
4. Het proces en tijdsplanning	5
4.1 Tijdsplanning	5
4.2 Samenvatting van het proces.....	5
4.3 Stagebegeleiding.....	5
5. Voordat de stage begint: stagevoorstel & stagewerkplan.....	6
5.2 Stagevoorstel (ca 600 woorden)	6
5.3 Stagewerkplan (maximaal 2000 woorden)	7
6. Het eindverslag	8

1. Inleiding

In de profileringsruimte in het derde studiejaar van de bacheloropleiding Culturele Antropologie en Ontwikkelingssociologie (CAO) kun je in het buitenland of in Nederland stage lopen bij een organisatie. Het doel is in aanraking te komen met de antropologische beroepspraktijken en het toepassen van kennis en vaardigheden uit de opleiding. Deze praktijk is zeer gevarieerd en kan op verschillende manieren ingevuld worden. Je kunt bijvoorbeeld participeren in een overheidsinstelling, een non-gouvernementele organisatie (NGO), een bedrijf of onderneming, waar je kunt meelopen met een medewerker en deelnemen aan reguliere activiteiten. Een academische stage heeft ook een wetenschappelijke component. Naast het verrichten van praktische vaardigheden voor een organisatie, is het de bedoeling dat je enige verdieping aanbrengt in je stage. Dit kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld door het analyseren van een maatschappelijk vraagstuk op basis van een literatuurstudie of zelf verzamelde data, het schrijven van een beleidsnotitie op grond van een literatuur- of empirisch onderzoek, het meewerken aan een bestaand onderzoek in de instelling, of in samenwerking met de organisatie zelfstandig een kleinschalig onderzoek uitvoeren.

De omvang van de stage is minimaal twee maanden (12 EC) tot maximaal vijf maanden (30 EC). Het zoeken van een geschikte stageplaats is de verantwoordelijkheid van de student, hiervoor kun je de facultaire stagebank raadplegen of de websites van interessante organisaties. Neem vooral zelf het initiatief. De stagecoördinator beoordeelt vervolgens of de stageplaats geschikt is en bij de opleiding past. Studenten antropologie hebben eerder stage gelopen bij organisaties die opkomen voor de belangen van mensen met HIV, verwaarloosde kinderen of sekswerkers in landen als Zuid Afrika, Bolivia, Vietnam en Suriname. In Nederland hebben studenten onder andere stage gelopen bij Vluchtelingenwerk, IDFA (het internationale documentaire filmfestival), bij de GGD en bij diverse bedrijven. Studenten zijn doorgaans positief over hun stages, over de praktische ervaringen die zij hebben opgedaan en over het toepassen van hun antropologische kennis. Een bijkomend voordeel van een stage is dat je je netwerk uitbreidt, dit kan je helpen als je later op de arbeidsmarkt begeeft.

Deze stagehandleiding is gebaseerd op de Facultaire Regeling Bachelorstage, die te vinden is op Canvas. Hieronder zijn de specifieke eisen voor een antropologie-stage toegelicht. De volgende onderwerpen komen aan de orde: leerdoelen, aantal studiepunten, tijdsplanning, de procedure rondom het indienen van een stagewerkplan en tenslotte het eindverslag.

2. Leerdoelen

Een stage biedt je de gelegenheid om aan een aantal specifieke leerdoelen te werken, denk hierbij aan professionele en persoonlijke leerdoelen. Bij de professionele doelen gaat het vooral om het toepassen van antropologische kennis en vaardigheden die samenhangen met de eindtermen van de bacheloropleiding antropologie:

- *Kennis en inzicht:* De student heeft kennis en inzicht in theorieën, concepten en recente debatten binnen de antropologie. Een student heeft kennis over de mogelijkheden en de beperkingen van de inzet van antropologische visies en concepten bij maatschappelijke praktijken en problemen.
- *Vaardigheden:* De student is in staat een analyse te maken van een concreet maatschappelijk vraagstuk op grond van zelf verzamelde empirische data. De student is in staat verschillende

theorieën toe te passen op een concreet maatschappelijk vraagstuk. De student is in staat met anderen samen te werken aan een gemeenschappelijk doel.

- *Attitudes*: De student geeft blijk nieuwsgierig te zijn naar de complexiteit van maatschappelijke vraagstukken rondom (culturele) diversiteit en verandering. De student geeft blijk van het vermogen veronderstelde maatschappelijke problemen te herkennen en te benoemen. De student geeft blijk van het vermogen te reflecteren op de mogelijkheden en de beperkingen van wetenschappelijk onderzoek.
- Met betrekking tot de *persoonlijke leerdoelen* kun je denken aan het onderzoeken of een bepaald werkterrein bij je past, aan het reflecteren op je functioneren in een organisatie of het leren ontdekken van je zwakke en sterke punten (zie ook Facultaire Regeling Bachelorstage).

3. Aantal studiepunten

Studenten kunnen zelf bepalen hoe lang ze stage willen lopen en hoeveel studiepunten ze behalen. 1 EC staat voor 28 studie uren. De keuze bestaat uit:

- 12 EC = 2 maanden voltijds; 8,4 weken, 42 werkdagen
- 18 EC = 3 maanden voltijds; 12,6 weken, 63 werkdagen
- 24 EC = 4 maanden voltijds; 16,8 weken, 84 werkdagen
- 30 EC = 5 maanden voltijds; 21 weken, 105 werkdagen

Stages van 24 en 30 EC moeten een gevorderd oftewel 300 niveau hebben om te voldoen aan het criterium dat minstens 12 EC's van de vrije keuzeruimte activiteiten op niveau 300 zijn. Dit houdt bij de studie Antropologie in dat een student laat zien op wetenschappelijk verantwoorde wijze te kunnen rapporteren over de stagewerkzaamheden. Bij een stage van 12 tot 24 EC verdient het aanbeveling om aanvullende vakken te kiezen die het onderwerp van de stage inhoudelijk ondersteunen om zo tot een coherente profilering te komen.

Niveau 200

- De student gebruikt de stage om zich te oriënteren op de arbeidsmarkt na het afstuderen; de stage is equivalent aan een starterspositie op WO-niveau.
- De nadruk ligt op het ontwikkelen van persoonlijke en professionele vaardigheden, bijvoorbeeld werken in een team, het vertalen van academische theorieën en concepten naar praktische (beleids)toepassingen, en het cultiveren van vaardigheden zoals (commercieel) schrijven, coderen en kwalitatieve analyse.
- In het onderzoeksverslag reflecteert de student kritisch op het verband tussen theorie en praktijk zoals waargenomen tijdens de stage.
- De student past antropologische methoden, zoals participerende observatie en diepte-interviews, toe tijdens de stage.

Niveau 300

- Naast de hierboven genoemde arbeidsmarktoriëntatie heeft de stage ook een sterke academische component.
- De werkzaamheden van de student leiden tot een eindproduct dat door de stageorganisatie kan worden gebruikt, bijvoorbeeld gepubliceerde artikelen, een analyse van het intern functioneren van de organisatie, of een beleidsvoorstel.

- Het eindverslag van de student is sterk gegrond in de academische literatuur (25 wetenschappelijke artikelen), waarvan de student tenminste vijf fundamentele bronnen in een geannoteerde bibliografie aan het werkplan toevoegt als appendix.
- De student gebruikt meerdere antropologische methoden en reflecteert kritisch op de toepasbaarheid binnen het werkveld (*strengths & limitations*) in het eindverslag.

4. Het proces en tijdsplanning

4.1 Tijdsplanning

Begin tijdig met het zoeken van een stage, want vooral bij een stage in het buitenland moet er veel geregeld worden. Denk hierbij aan visum- en vaccinatie verplichtingen. Begin rond januari met het gericht zoeken naar een stageplaats voor september. In deze oriënterende fase kun je terecht bij de online vragenuren waar je, onder anderen, vragen kan stellen over de mogelijkheden van een stage. Over deze vragenuren (*consultation hours*) kan je op de canvaspagina van de stages meer informatie vinden. Let op, voor sommige stages in het buitenland kun je in aanmerking komen voor een studiebeurs: <https://vu.nl/en/student/studying-abroad/exchange-step-5-scholarships-within-europe>

Als de stage 1 september begint, dan moet uiterlijk in juni het stagewerkplan goedgekeurd zijn, want in de zomermaanden is er geen begeleiding. Als een stage later in het studiejaar start, zorg dan dat twee maanden vóór aanvang het stagewerkplan is goedgekeurd.

4.2 Samenvatting van het proces

Als je stage wil lopen voor studiepunten ga je dus eerst op zoek naar een stage. Zodra je een stageplek gevonden hebt schrijf je een stagevoorstel. Op basis daarvan beoordeelt de stagecoördinator of de stage voldoet aan de eisen gesteld door de opleiding. Mocht dit nog niet het geval zijn, dan denkt de coördinator waar mogelijk mee over een aanpassing. Op basis van het stagevoorstel wordt door de coördinator ook een passende VU begeleider gezocht. Als je een voorkeur hebt voor een VU-begeleider kan je dit altijd doorgeven, de coördinator zal hier dan rekening mee houden.

Als de stageplek goedgekeurd is, schrijft de student een stagewerkplan, met input van de begeleider binnen de instelling en die vanuit de VU. Als dit werkplan door beide begeleiders en de stagecoördinator is goedgekeurd kan de stage beginnen. Tijdens de stage houdt de student een logboek bij en eventueel schrijft de student tussenrapportages, als de VU begeleider dit wenst. De student houdt werkzaamheden bij en reflecteert met regelmaat op de eigen taken en ervaringen. Na afloop van de stage schrijft de student een eindverslag dat bestaat uit een procesverslag en een onderzoeksverslag. Deze opdrachten staan verderop in deze handleiding uitgebreid uitgelegd. Deze verslagen moeten binnen een maand na afloop van de stage ingeleverd worden bij de VU begeleider. Houd er dus rekening mee dat je tijdens je stage en/of in de weken na afloop van de stage tijd inplant om aan deze rapportage te werken.

4.3 Stagebegeleiding

Tijdens de stage zal de 'externe' stagebegeleider van de instelling de dagelijkse begeleiding verzorgen. Zorg dat je regelmatig contact hebt met je begeleider en maak hierover goede afspraken.

Je 'interne' begeleider op de VU blijft tijdens de stage op afstand en volgt je werkzaamheden via de verslagen die je per mail toestuurt. Je bent zelf verantwoordelijk voor een goed verloop van de stage.

Hou je planning en leerdoelen nauwlettend in de gaten, noteer dagelijks je werkzaamheden in een logboek en transcribeer al je interviews tijdens je stage.

Houd je aan de afspraken die van te voren gemaakt zijn en laat je begeleider op de VU tijdig weten wanneer je je leerdoelen niet haalt of als je op andere wijze vertraging oploopt. De VU begeleider probeert –indien mogelijk - tenminste één keer contact op te nemen met de begeleider van de instelling.

Het is de verantwoordelijkheid van de student zelf dat de verslagen binnen een maand na afronding van de stage worden ingeleverd bij de begeleider van de VU. Als dit te lang duurt loopt de student het risico dat de beoordeling niet op tijd in het systeem kan worden gezet, waardoor de studiepunten voor dat studiejaar niet meer ingevoerd kunnen worden. Het is aan de student om samen met de begeleider van de VU heldere afspraken te maken over de deadlines van de rapportages en deze vervolgens met de stagecoördinator te communiceren.

5. Voordat de stage begint: stagevoorstel & stagewerkplan

Om de stages goed te laten verlopen is het belangrijk dat de student de stage goed voorbereidt door middel van een stagevoorstel en een stagewerkplan. Aan de hand van deze documenten kan de stagecoördinator beoordelen of een stage geschikt en haalbaar is.

5.2 Stagevoorstel (ca 600 woorden)

Als je een stageplaats hebt gevonden, neem je contact op met de stagecoördinator en dien je een stagevoorstel in dat aan de volgende criteria voldoet:

a) Titelpagina van het stagevoorstel

- Naam
- Adres
- Emailadres
- Studentnummer
- Telefoonnummer
- Datum aanvraag

b) Informatie over de stage-instelling

- Praktische gegevens
- Werkzaamheden van de instelling

c) Duur van de stage

- Begin- en einddatum van de stage
- Aantal EC's

d) Invulling van de stage

- Hoe luidt de stage opdracht?
- Wat is de doelstelling van de stage? Wat zijn je professionele en persoonlijke leerdoelen?
- Welke antropologische inzichten en onderzoeksvaardigheden ga je in de stage toepassen?

- Wat is de relevantie van de stage voor de opleiding?
- Welke stagewerkzaamheden ga je verrichten?

e) Begeleiding

- Voorstel voor een begeleider bij de stage-instelling
- Vermeld functie, emailadres en telefoonnummer

f) Appendix: geannoteerde bibliografie (stage niveau 300)

Beschrijving van 5 academische artikelen die fundamenteel voor de student zijn om de onderzoeksvraag te beantwoorden. Elke bron wordt op de volgende manier, in circa 150 woorden (10% marge) toegelicht:

- Korte beschrijving van het artikel (welke thema's en concepten komen er aan bod? Wat betekenen deze?)
- Onderzoeksmethoden gebruikt door de auteur(s)
- Relevantie voor de stage/onderzoeksvraag
- Verband met andere gebruikte bronnen

Stuur het stagevoorstel per mail naar de stagecoördinator. Als de stagecoördinator het voorstel goedkeurt, wijst die een docent (tevens examiner) aan die de stage verder gaat begeleiden. Bedenk dat een docent slechts beperkte begeleidingstijd hiervoor krijgt, ongeacht de lengte van de stage. Dat betekent dat de dagelijkse begeleiding van de stage voornamelijk bij de instelling ligt.

5.3 Stagewerkplan (maximaal 2000 woorden)

Werk het stagevoorstel zo veel mogelijk uit tot een concreet stagewerkplan en maak een afspraak met je VU begeleider om dit plan te bespreken. Tijdens dit gesprek zal vooral de inhoud van de stage en het onderzoek aan de orde komen, de literatuur die bestudeerd moet worden, de wijze waarop de begeleider wordt geïnformeerd over de voortgang van de stage en wanneer het stagewerkplan wordt ingeleverd.

Het stagewerkplan omvat de volgende punten:

a) Informatie over de stage instelling (zie stagevoorstel)

- Praktische gegevens en werkzaamheden van de instelling

b) Duur van de stage (zie stagevoorstel)

- Begin- en einddatum van de stage en aantal EC

c) Invulling van de stage (uitbreiding van het stagevoorstel)

- Hoe luidt de stage opdracht?
- Wat is de doelstelling van de stage? Wat zijn je professionele en persoonlijke leerdoelen?
- Wat is de relevantie van de stage voor de opleiding?
- Welke stagewerkzaamheden ga je verrichten?
- Schrijf een onderzoekszet: probleemstelling, korte bespreking van relevante antropologische literatuur (probeer ook literatuur uit de colleges te gebruiken).
- Welke onderzoeksmethoden ga je toepassen?
- Literatuurlijst volgens APA richtlijnen.

d) Afspraken en voorzieningen (uitbreiding van het stagevoorstel)

- Informatie over de stagebegeleider van de instelling.
- Informatie over de stagebegeleider van de VU (naam, email, telefoon).
- Afspraken over de aard en frequentie van de begeleiding.
- Afspraken over de aard en frequentie van de VU begeleider (maandelijkse voortgangsrapportage); afspraak dat de student dagelijks een logboek bijhoudt tijdens de stage.
- Tijdsplanning (welke taken voert de student per week/maand uit).
- Welke sociale en materiële voorzieningen gelden (stagevergoeding?).
- Bijzondere afspraken (over bijvoorbeeld vertrouwelijke gegevens).
- Het tekenen van een stagecontract door alle betrokkenen (zie Canvas).

De stagebegeleider en de stagecoördinator (beiden examiner) en de stagebegeleider van de instelling moeten allen vóór aanvang van de stage het stagewerkplan goedkeuren. De student stuurt het definitieve stagewerkplan naar de examinatoren en de externe begeleider, en ontvangt binnen tien werkdagen een reactie van de stagebegeleider.

6. Het eindverslag

Het eindverslag bestaat uit twee onderdelen: een **procesverslag** voor de opleiding en een **onderzoeksverslag** voor de stage-instelling en de opleiding.

Het **procesverslag** (ongeveer 1500 woorden) bevat de volgende onderdelen:

- Titelpagina met gegevens over de student.
- Een kort verslag van het verloop van de stagewerkzaamheden (inclusief korte omschrijving stage-instelling).
- Een korte omschrijving van hoe je hebt gewerkt aan de professionele doelen (hiervoor kan uit de onderzoeksverslagen geciteerd worden).
- Een korte omschrijving van hoe je hebt gewerkt aan je persoonlijke doelen (hier kan uit de logboeken geciteerd worden).
- Een reflectie op de stagewerkzaamheden (het eigen functioneren in de instelling).
- Geef aan hoe vanuit de stage-instelling op je stageopdracht is gereageerd.
- Bijlagen: stagevoorstel en stagewerkplan.

Het **onderzoeks- of stageverslag** is een inhoudelijke rapportage van het gevoerde onderzoek of de verrichte werkzaamheden tijdens de stage en bestaat uit de volgende onderdelen (zie Canvas voor een voorbeeldverslag):

- Titelblad: titel, naam, studentnummer, afstudeerrichting, faculteit, universiteit, naam stagebegeleiders van de instelling en de VU.
- Inhoudsopgave.
- Inleiding: probleemschets, doelstelling van het onderzoek, probleemstelling met deelvragen en verantwoording antropologisch theoretisch perspectief met verwijzing naar auteurs, opzet van het verslag.
- Theoretisch kader: bespreking van antropologische relevante theoretische concepten.
- Methodologisch verslag van de onderzoeksmethode, inclusief achtergrondkenmerken van de respondenten.
- Verslag van de resultaten, inclusief analyse en discussie van de resultaten.
- Conclusie.
- Literatuurlijst (volgens de APA richtlijnen).

- Bijlagen: vragenlijst; getranscribeerde interviews; observatieverslagen.

De volgende **richtlijnen gelden voor de omvang** van het eindverslag:

Bij een stage van *24 en 30 EC* gebruiken studenten ongeveer 25 wetenschappelijke of andere bronnen (bv. literatuur uit colleges, rapporten of websites). De omvang van het verslag telt ongeveer 10.000 woorden. De regelafstand is anderhalf en het verslag wordt in correct Nederlands of Engels geschreven.

Als een stage *korter duurt dan vier maanden* (12-18 EC), dan zijn de bronnen en het eindverslag uiteraard minder omvangrijk, zolang het academisch niveau maar behouden blijft. Overleg de lengte van het verslag met je stagebegeleider.

Het concept van het eindverslag moet *binnen een maand* na afloop van de stage met de stagebegeleider van de VU worden besproken. Zodra deze het verslag goedkeurt, ontvangt ook de stagecoördinator (tweede examiner) een exemplaar ter goedkeuring per mail. Zorg dat je de eindversie van je documenten uploadt als Assignment op Canvas; dit dient als archief voor de afdeling.

De stagebegeleider voert de plagiaatcontrole uit. Een student krijgt geen cijfer voor het eindverslag, maar heeft al dan niet voldaan aan de verplichtingen. Bij een 'niet voldaan' krijgt de student eenmalig de kans het verslag te verbeteren.

De Bachelorthesis biedt een student de gelegenheid om eventueel mooi onderzoeksmateriaal theoretisch verder uit te werken.

Op Canvas zijn de volgende aanvullende documenten te vinden:

Model stageovereenkomst & Stage beoordelingsformulier